

ORDNING Phlebobranchiata

STAM
UNDERSTAM
ORDNINGChordata
TunicataFAMILJ
SLÄKTE

Ordningen Phlebobranchiata omfattar totalt ca 470 arter, varav ca 20 är kända från Nordostatlanten. Fram till 2010 hade elva arter i tre familjer med säkerhet påträffats i svenska vatten. Sommaren 2010 påträffades en tolfte art – *Perophora listeri* Wiegmann, 1835 – som hör till familjen Perophoridae. Den är kolonibildande och lätt att känna igen. De upp till 4 mm höga och nästan lika breda zooiderna har genomskinlig mantel och är något tillplattade från sidorna. De sitter glect åtskilda och är bara förenade av stoloner vid basen. Varken familjen eller arten ges någon ytterligare presentation i Nationalnyckeln. Ytterligare en hittills obestämd art har rapporterats. Arterna i ordningen

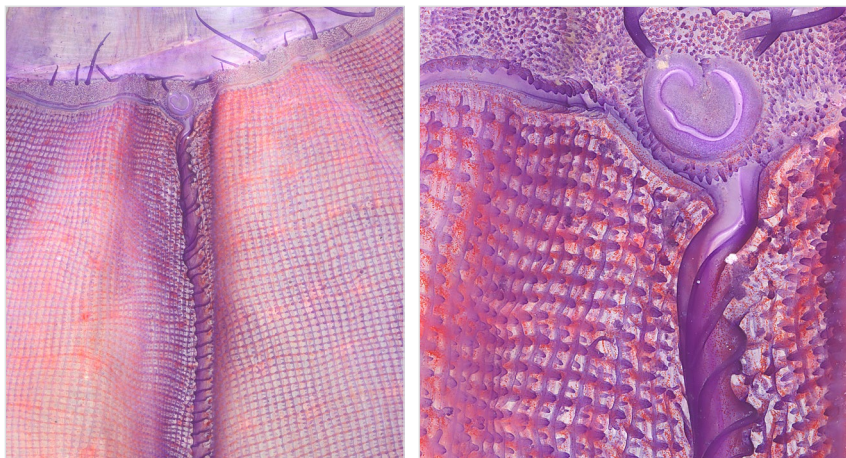
Phlebobranchiata har, liksom de i ordningen Stolidobranchiata, även långsgående blodkärl i gälkorgen. Dock är gälkorgens väggar släta hos Phlebobranchiata medan de är veckade hos Stolidobranchiata. Flertalet arter i ordningen Phlebobranchiata är solitära, men inom familjerna Diazonidae (som inte finns representerad i Sverige) och Perophoridae finns kolonibildande arter.

Molekylära data indikerar att Phlebobranchiata är närmast besläktad med ordningen salper (Thaliacea), men hittills har man inte funnit några morfologiska belägg för detta antagande.

Arterna i denna ordning utmärks främst av gälkorgens komplicerade utformning. Samtliga arter har förutom de tvärgående blodkärlen även långsgående blodkärl inuti gälkorgen. Blodkärlen fäster bara punktvis vid gälkorgen (de fäster med hela ytan hos Stolidobranchiata). Hos många av arterna är blodkärlen försedda med cilierade papiller. Cilierna på

papillernas yta transporterar det slem som fångar upp födopartiklarna ur vattnet längs gälkorgens sidor och vidare ned till svalget. Gälkorgens väggar är släta, inte veckade som hos många arter i ordningen Stolidobranchiata. Flimmerorganet är hästskoformigt, U-formigt eller har mer spiralvridna läppar. Hos flertalet arter saknar kroppen den tydliga indelning i thorax och abdomen som finns hos Aplousobranchiata (dvs. kroppen saknar insnörning). Magens placering och tarmslingans förlopp i kroppen används ofta vid artbestämningen. Hos flertalet arter (bl.a. arterna i familjen Ascidiidae) sitter tarmen till vänster om gälkorgen, och magen ligger i gälkorgens direkta närhet. Det finns dock flera undantag från detta. Familjen Corellidae har hela matsmältningskanalen belägen till höger om gälkorgen, medan familjerna Diazonidae (som saknar svenska arter) och Cionidae har tarmen delvis bakom gälkorgen. Hos flertalet arter inom ordningen Phlebobranchiata (inklusive alla de svenska arterna) är gonaderna belägna i den slinga som bildas av den U-formiga tarmen. Muntentaklarna är enkla och oigenade. Den breda ryggliden har tvärribbor, och utseendet på dess kant är ofta artspezifikt.

Yngelvård förekommer endast hos familjen Perophoridae. Njurblåsor finns hos familjerna Ascidiidae och Corellidae.

Hos ordningen Phlebobranchiata finns både tvär- och långsgående blodkärl, vilket gör att gälkorgen ser ut som ett finmaskigt nät, här tandsjöpfung *Ascidia mentula*. På vänstra bilden syns endostylen. På högra bilden syns det hästskoformiga flimmerorganet, och under detta ryggliden med sina flikar.

FOTO: CHRISTOPHER REISBORG